

МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 14 (535)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
28 липня 2021 року

СТУДЕНТИ: ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

АНГЕЛІНА ТРАЧУК: «ЩОБ ЖИТТЯ МАЛО СЕНС, НАЙПЕРШЕ ТРЕБА ПІЗНАТИ СЕБЕ, А ВІДТАК ЙТИ ДО МЕТИ»

Ангеліна Трачук успішно склала літню екзаменаційну сесію й перейшла на 5 курс медичного факультету. Навчається за державним замовленням та отримує академічну стипендію. Чому обрала лікарську професію, про студентські будні, участь в загальноуніверситетських заходах у позанавчальний час та улюблені заняття на дозвіллі студентка розповіла в інтерв'ю «Медичній академії».

– Результатами екзаменаційної сесії задоволені?

– Так. Сесія була нелегкою, але я впоралася. Заліки з трьох навчальних дисциплін і чотири іспити – з хірургії, педіатрії, внутрішньої медицини та неврології – склала успішно.

– Отже, ще один семестр позаду. А попереду...

– ... літня виробнича практика на лікувальних базах Хмельницького: обласної лікарні та обласної дитячої лікарні. Відбуватиметься вона за чотирма циклами: терапія, хірургія, гінекологія і акушерство та педіатрія. Тож маю змогу попрацювати у різних відділеннях й отримати практичний досвід. Дуже цьому рада.

– З ініціативи студентів в ТНМУ створено студентський блог «Outlook» і ви – його активна учасниця. Чим зацікавив вас цей проєкт?

– Він корисний, бо інформує читачів про навчання та дозвілля в ТНМУ, його особливості, про наш університет і медичну освіту загалом. «Outlook» має власну сторінку в мережі Інстаграм, в якій майже три тисячі читачів, і у Фейсбуці. В кожного члена команди студентського блогу – свої обов'язки. Я, скажімо, займаюся організацією вебінарів і лекцій у дистанційному режимі на теми, що цікаві студентам, з можливістю спілкування в онлайн-режимі. Приміром, цікавим був вебінар на тему «Добровільна та інформована згода пацієнта» з участю завідувачки ка-

федри медичного права ТНМУ, кандидатки юридичних наук Наталі Миколаївни Калинюк. Йшлося про правові аспекти добровільної інформованої згоди на медичне втручання, правила її отримання та інші юридичні аспекти лікарської діяльності, які треба знати майбутнім лікарям. Низка вебінарів з фахівчицею Центру психологічного консультування Людмилою Богущою були присвячені темі гармонійних стосунків між людьми. Мовили про те, як правильно поводитися, щоб не наражатися на конфлікти та налагодити гармонійні стосунки з батьками, друзями, однокурсниками, підняти самооцінку. Студенти ділилися корисними лайфхаками, що допомагають впоратися з хвилюванням, подолати стрес і тривогу. Це була гарна нагода «прокачати» власні навички ефективної взаємодії з людьми.

– Ви також учасниця менторського проєкту, зініційованого студентським парламентом і центром виховної роботи та культурного розвитку ТНМУ, мета якого – допомогти першокурсникам легше і швидше адаптуватися до студентського життя.

– Я є ментором вже другий рік. З першою підопічною групою познайомила після посвячення першокурсників у студенти. Мене розпитували про навчання, розташування навчальних корпусів і гуртожитків, потім ми разом вирушили до корпусу на вулиці Дорошенка, де першокурсники вивчатимуть філософію, українську та іноземні мови, медичну фізику й проходитимуть навчання за програмою підготовки офіцерів запаса. Но-

вачків цікавило все, що пов'язано з університетом, тож питань було чимало. Коли в умовах пандемії запровадили дистанційну форму навчання – спілкувалися здебільшого в чаті чи телефоном. Зараз у мене нова група, якій я так само стараюся все пояснити та чим можу – зарадити.

– Знаю, що ви ще зорганізуєте цікаві заходи, адресовані школярам.

– Разом з іншими студентами – волонтерами ТНМУ я взяла участь в освітньому проєкті «Sex education». Старшокласникам Тернопільської спеціалізованої школи №5 з поглибленим вивченням іноземних мов і кількох інших шкіл ми прочитали низку навчальних лекцій про статеве дозрівання, його природу й особливості плину, основи репродуктивного здоров'я. Під час просвітницьких акцій з нагоди Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом я зустрілася з школярами трьох шкіл у Хмельницькому, щоб розповісти їм про цю

небезпечну хворобу, її клінічні прояви та як від неї вберегтися.

– Чи є у вашій родині представники лікарської професії?

– Мої прабабуся Ольга та прадідусь Петро були лікарями широкого профілю, як нині кажуть, сімейними лікарями. Працювали у селі Жучківці, що за 30 кілометрів від Хмельницького, та надавали допомогу всім, хто звертався, опікувалися здоров'ям і дорослих, і дітей. У громаді їх дуже шанували. Мамина сестра Наталя закінчила медичний коледж і стала медсестрою, тож її життя теж пов'язано з медициною. Двоюрідний брат моєї матері Петро свого часу закінчив ТНМУ й зараз працює хірургом Хмельницької обласної лікарні. В дитинстві мама мені не раз казала: «В тебе прадідусь і прабабуся – медики. Може, ти теж станеш лікаркою, коли виростеш?». Але тоді до її слів я ставилася

доволі скептично, бо мала інші уподобання. Все змінилося в 9 класі, коли перейшла в нову школу – Хмельницький обласний лицей-інтернат з профільним навчанням і почала поглиблено вивчати природничі науки. Особливо полюбила біологію. Вчитель Сергій Григорович Гусак завжди цікаво та зрозуміло пояснював матеріал, його уроки викликали щире захоплення. Як й уроки з анатомії. Тож тоді вирішила, що після закінчення лицею вступатиму до медичного університету. Успішно склавши ЗНО, подала документи до приймальної комісії ТНМУ та була зарахована на бюджетну форму навчання.

– Яку лікарську спеціальність хотіли б здобути?

– На 1 курсі була впевнена, що моя майбутня спеціальність – акушер-гінеколог. Дуже вона мені подобається. Але почала вивчати педіатрію – і плани змінилися. Сучасна педіатрія має багато напрямків і всі вони надзвичайно цікаві та важливі. Наразі ця унікальна медична спеціальність мені найбільше до душі. Можливо, в процесі навчання мій вибір ще зміниться, але поки що педіатрія – в пріоритеті.

– Ви єдина дитина в сім'ї?

– Ні, у мене є молодший брат Олександр. Він перейшов до 11 класу. Планує після закінчення школи здобувати вищу профільну освіту за фахом «ветеринарна медицина». Це теж дуже класна професія, одна з найгуманніших у світі.

– Чи маєте захоплення та як любите відпочивати?

– У школі з 1 й до 9 класу займалася спортивними танцями. Тепер відвідую групові заняття з йоги. Тренуватися почала три роки тому й з упевненістю можу сказати, що це чудовий спосіб підтримати гарну фізичну форму. Під час навчання багато часу проводжу, сидючи над підручниками чи за комп'ютером, а відповідні вправи, що зміцнюють і прогрівають навіть внутрішні м'язи, допомагають зберегти гнучкість та гарну поставу. Вони плавні, повільні, релаксаційні й робити їх приємно. Мені подобається цей вид фізичної активності, корисний і тілу, і душі. Раджу всім своїм друзям: якщо є можливість – варто спробувати, тому що йога – це чудово. Люблю читати, особливо книги на медичну тематику. Улюблений автор «медичної прози» – нейрохірург Міжнародного центру нейрохірургії, член Лондонського королівського коледжу нейрохірургів та Асоціації нейрохірургів Великої Британії, професор Генрі Марш. Надзвичайно цікаво пише. І тематика мені, як майбутньому лікарю, близька. Дуже сподобалася онлайн-лекція професора «Про смерть та згасання», трансляція якої відбулася на офіційному YouTube-каналі ТНМУ.

– Ваш улюблений афоризм?

– «Пізнай самого себе». Напевно, це основне. Щоб життя мало сенс, найперше треба пізнати себе та своє місце у світі, а відтак йти до мети, до здійснення власної мрії.

Лідія ХМІЛЯР

КОМАНДА ТНМУ БРАТИМЕ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ ВІД БРИТАНСЬКОЇ РАДИ В УКРАЇНІ

Команда викладачів ТНМУ ім. Івана Горбачевського у складі Григорія Загричука, Оксани Сидоренко, Наталії Галіаш та Оксани Шевчук успішно пройшла відбір на участь у другому циклі Програми вдосконалення викладання у вищій освіті України від Британської Ради в Україні (2021-2022 рр.).

Британська рада в Україні у партнерстві з Інститутом вищої освіти НАПН України, Advance HE (Велика Британія) та за підтримки Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти реалізує Програму вдосконалення викладання у вищій освіті України. Мета цього проекту – підвищення якості вищої освіти України шляхом розвитку інституційної спроможності університетів України щодо вдосконалення викладання та навчання. Програма була розроблена на основі проведеного дослідження стану й потреб викладання у вищій освіті нашої країни.

Завдяки реалізації Програми очікується досягнення таких результатів:

- створення національної платформи для фахового обговорення та обміну кращими практиками з вдосконалення викладання у вищій освіті;
- формування мережі викладачів та управлінців університетів, готових до втілення змін й обміну ефективними практиками щодо вдосконалення викладання серед колег як у власному університеті, так і між університетами України;

– підтримка університетів у реалізації інституційних проєктів з вдосконалення викладання.

Упродовж трьох років (2020-2022 рр.) у Програмі візьмуть участь 30 університетів України. До складу університетської команди входять три викладачі та один представник менеджменту вишу.

Програма складається з двох компонентів: компонент для викладачів університетів і компонент «Центри досконалості викладання» для менеджменту університетів.

Компонент для викладачів складає вивчення практичних підходів до викладання та навчання у вищій освіті. Наголос програми полягає в тому, щоб мотивувати учасників до використання нових підходів, що базуються на студентоцентрованому навчанні, які вони зможуть застосувати під час практичних занять зі студентами та поділитися знаннями зі своїми колегами.

Компонент «Центри досконалості викладання» має на меті розробку інституційних стратегій викладання та навчання й створення центрів для забезпечення сталого професійного розвитку викладачів у закладах вищої освіти України.

За умовами Програми учасники команди братимуть участь у навчальних модулях для управлінців і викладачів, що відбуватимуться онлайн та, за можливості, в офлайн-форматах. Також заплановане асинхронне навчання на віртуальній навчальній платформі Brightspace.

СТАЛИ ПЕРЕМОЖЦЯМИ СТИПЕНДІАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «ЗАВТРА.UA»

Стипендіальна програма «Завтра.UA» від Фонду Віктора Пінчука спрямована на пошук, відбір і підтримку обдарованих та цілеспрямованих студентів провідних закладів вищої освіти України.

Відбір стипендіатів програми відбувається за результатами щорічного відкритого загальноукраїнського конкурсу. Наукові напрямки, за якими подають студентські роботи на конкурс стипендіальної програми «Завтра.UA» різні: освіта/педагогіка, культура і мистецтво, гуманітарні науки, соціальні та поведінкові науки, журналістика, управління та адміністрування, право, біологія, природничі науки, математика та статистика, інфор-

маційні технології, механічна/електрична інженерія, автоматизація та приладобудування, хімічна та біоінженерія та інші. Студенти ТНМУ подавали свої роботи у напрямку «Охорона здоров'я».

Цьогоріч згідно з рішенням правління благодійної організації «Фонд Віктора Пінчука-соціальна ініціатива» переможцями конкурсу стипендіальної програми «Завтра.UA» 2020/21 р. стали ті конкурсант, підсумкова оцінка яких була вищою за 72,550 балів у загальному рейтингу конкурсантів.

Серед переможців студенти ТНМУ, зокрема Ярина Тильчак, Світлана Палій, Марія Семерез, Максим Горішний.

ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ТРЕНІНГУ З ПИТАНЬ ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ COVID-19

Працівники Тернопільського національного медичного університету імені І.Горбачевського взяли участь у тренінгу для тренерів з питань вакцинації проти COVID-19, який організував Центр громадського здоров'я МОЗ України у співпраці з Бюро ВООЗ в Україні. Делегацію нашого вишу представляли доцентка кафедри педіатрії №2 Іванна Горішна, доцент кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими Володимир Городецький та асистент цієї ж кафедри Віта Славоспас.

Цей тренінг був проведений в рамках виконання Дорожньої карти з впровадження вакцини від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 і проведення масової вакцинації у відповідь на пандемію COVID-19 в Україні у 2021-2022 роках. З метою розширення та розбудови спроможності кадрових ресурсів охорони здоров'я для проведення вакцинації в пунктах щеплень, мобільними бригадами та в центрах вакцинації населення із залученням студентів старших курсів і лікарів-інтернів закладів вищої освіти планується створити тимчасові навчальні центри з питань вакцинації на базі закладів вищої освіти.

Такі центри здійснюватимуть підготовку студентів старших курсів, лікарів-інтернів закладів вищої освіти, а також у подальшому навчатимуть медичних працівників мобільних бригад і пунктів щеплень закладів охорони здоров'я.

Задля підготовки тренерів закладів вищої освіти організували та провели чотири тренінги з питань вакцинації проти COVID-19, учасни-

ками двох з них були представники ТНМУ.

Розпочала зустріч доктор Вусала Аллахвердієва – спеціаліст бюро ВООЗ в Україні. Вона представила загальні принципи, стандарти та вимоги щодо вакцинації від COVID-19, встановлені на глобальному рівні. Провела огляд Національного плану розгортання та вакцинації в Україні (Дорожньої карти з вакцинації проти COVID-19).

ми/типи вакцин від COVID-19, їхню ефективність, безпеку та протипоказання до них. Повідомив й про продукти, що розробляються, а також про результати клінічних випробувань і способи їхньої інтерпретації.

Увагу звернули й на безпеку вакцин через призму глобальних рекомендацій та особливостей у контексті країни. Зокрема, завідувачка кафедри епідеміології

Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, професорка Ірина Колеснікова надала інформацію про фармаконагляд за вакцинами: глобальні рекомендації з нагляду від несприятливих подій після імунізації, повідомлення, пріоритетні сигнали для розслідування, алгоритми розслідування, остаточна класифікація.

Директорка департаменту фармаконагляду Державного експертного центру МОЗ України Тетяна Башкатова висвітлювала питання системи нагляду несприятливих подій після імунізації в Україні та звіти про сигнали через електронні платформи (PAIS).

Принципи функціонування реєстру імунізації COVID-19 в системі e-Health та звітності про дані висвітлив Андрей Мечев, представник департаменту розвитку електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) Національної служби здоров'я України.

За результатами тренінгу учасники отримали сертифікати, матеріали, презентації та посилення на міжнародні й національні рекомендації щодо вакцинації під час пандемії COVID-19.

Було також опрацьовано практичні питання вимог до зберігання, транспортування та використання COVID-19 вакцин, зокрема, які зареєстровані в Україні. Розглянуто основні моменти організації сесій вакцинації в постійному пункті та на виїзді.

Глава Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики Федір Лапій представив основну інформацію про платфор-

НА КОНГРЕСІ РОЗПОВІЛИ ПРО ПРОБЛЕМИ ЕМІГРАЦІЇ ТА РЕЕМІГРАЦІЇ, А ТАКОЖ БІПОЛЯРНОГО АФЕКТИВНОГО РОЗЛАДУ

Працівники кафедри психіатрії, наркології та медичної психології нашого університету взяли участь у WPA-2021 Regional Congress «Psychopathology in periods of transitions», що проходив у Києві, в онлайн- та офлайн-форматах. Захід організувала Всесвітня психіатрична асоціація у співпраці з Асоціацією психіатрів України та Благодійним фондом розвитку інноваційної медицини «RIMON».

Під час конгресу своє дослідження на тему «Depressive disorders in emigrants and reemigrants» представила доктор медичних наук, професорка, завідувачка кафедри психіатрії, наркології та медичної психології ТНМУ Олена Венгер. Проблема еміграції та рееміграції в Україні входить до числа найбільш актуальних державних і суспільних проблем, а кількість українських мігрантів оцінюється у

15% постійного населення та має тенденцію до постійного збільшення. Саме тому представлена доповідь викликала велике зацікавлення у слухачів. Олена Петрівна поспілкувалася з відвідувачами конгресу, представила результати своїх досліджень і відповіла на низку актуальних запитань.

Доктор медичних наук, доцент кафедри Юрій Мисула представив доповідь на тему «Mood disorder questionnaire as a tool of prognosis of primary episode of bipolar affective disorders». Проблема біполярного афективного розладу (БАР) нині розглядають, як одну з найбільш важливих проблем сучасної психіатрії. БАР є психічною патологією із значущими медико-соціальними наслідками, адже розвивається в молодому віці та супроводжується схильністю до хронізації, значною соціальною

дезадаптацією, вагомою втратою працездатності, зниженням якості життя, високим суїцидальним ризиком, що призводить до зниження тривалості життя у середньому на 10 років і зумовлює потребу в тривалій терапії. Тому ця тема викликала особливе зацікавлення слухачів.

Загалом захід ввібрав в себе найкращі традиції європейських конгресів і зібрав 125 провідних фахівців з України та світу. Конгрес викликав велике зацікавлення у відвідувачів. Учасники активно долучилися до обговорення питань, які висвітлювалися.

Організатори висловили щире подяку спікерам та учасникам, наголосили на необхідності висвітлення актуальних досліджень у сфері психічного здоров'я задля кращої міждисциплінарної комунікації та розвитку науки.

Добірку підготовлено за матеріалами пресслужби ТНМУ

Редактор Г. ШОТ
Творчий колектив: Л. ЛУКАЩУК,
Л. ХМІЛЯР,
М. ВАСИЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновник:
Тернопільський
національний медичний університет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України
Індекс 23292

Видавець:
Тернопільський
національний
медичний університет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 493-93ПР від 24.11.2010,
видане головним
управлінням юстиції у
Тернопільській області

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 1000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському національному медичному університеті ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ЗАХОДЬТЕ НА НАШ САЙТ: WWW.MEDYCHNA-AKADEMIA.TDMU.EDU.UA ТА НА СТОРІНКУ У FACEBOOK

«ТІШИМОСЯ, ЩО СВОЇМИ ПОДАРУНКАМИ ДОЛУЧИЛИСЯ ДО СПРАВИ ВІДНОВЛЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ»

Літо – пора відпусток, вакацій та відпочинку, але не для волонтерів. Коли розпочалася російська агресія на сході нашої країни, волонтерська допомога набула виняткового значення. Для доцентки нашого університету та відомої в Україні волонтерки Тамари Воронцової допомагати тим, хто захищає Україну стало нормою й стилем життя. І вона поспішає зробити якомога більше корисного та помічного для наших захисників, гуртує навколо себе студентство, викладачів ТНМУ та всіх небайдужих людей.

Цього разу її волонтерська стежка пролягла до селища Клевань, де на базі Рівненського обласного госпіталю ветеранів війни діє Центр реабілітації наслідків нейротравм. Це перший подібний центр у державному секторі у системі Міністерства охорони здоров'я України. До Клевані виїхав чималий десант з ТНМУ: фахівці кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією – доцентки Тамара Воронцова, Ігор Крицький, доцент кафедри хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією імені Л.Я. Ковальчука Юрій Футуйма, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання Віктор Назарук, а також студенти та волонтери Марія Шестопака, Оксана Гапонюк, Василь Романський.

«Навіть не сподівалася, що до цієї акції долучиться так багато людей. Допомагали хто чим міг, – каже доцентка Тамара Ворон-

цова. – Ми привезли до Клевані міжнародну медичну гуманітарну допомогу: реанімаційні та хірургічні розхідники, урологічні катетери, інфузійні системи тощо, які, як завжди, передали наші друзі з Канади Надія Архіпова та Богдан Бойчук. Медикаменти та засоби гігієни (памперси, пелюшки) передали з Італії доктор Андреа й Лючана Галлі, Леся Малько, Анна Бойко, Євгенія Барано-

Доброчинний десант студентів і викладачів ТНМУ цього разу висадився у Центрі реабілітації наслідків нейротравм, що діє на базі Рівненського обласного госпіталю ветеранів війни

ва, Володимир Матвійків і Надія Чернецька. Матеріальну допомогу zorganizували фахівці кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання нашого університету. Щиро вдячні нашим друзям за таку підтримку».

Студенти 625 групи, куратором якої є Тамара Олександрівна, разом зі своїми друзями повезли до Клевані олівці, пензлики, професійні фарби та інше приладдя для малювання, які зібрали під час університетської акції «Замалюй рану ветерану». Арттерапія дуже допомагає

бійцям долати наслідки нейротравми й наразі демонструє чудові позитивні результати. А скільки розмаїтих смаколиків приготували тернопільські волонтери Оксана Голуб і Василь Романський! Вони привезли з Кременецької громади від о. Андрія Любуна та Галини Старковської чимало банок меду з лимоном, варення, щоб вітаміни допомагали нашим бійцям

швидше одужувати. За кілька днів до поїздки відома волонтерка Марія Шестопака вирішила власноруч напекти хлопцям солодощів до чаю. Увесь процес відбувався у студентській їдальні ТНМУ, де керівник центру виховної роботи та культурного розвитку ТНМУ Марта Руденко й Марія Шестопака зі своїми юними волонтерами склали понад 30 пачок печива, медівників і тістечок. Усе, що зібрали під час акції, ледь помістилося в два мікроавтобуси.

Особливий подарунок очікував на ветеранів російсько-украї-

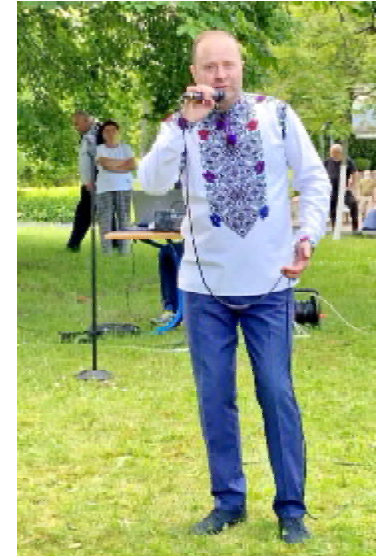
нської війни, коли на імprovізовану сцену вийшов викладач нашого університету, заслужений артист естрадного мистецтва України (це почесне звання присвоєно Асоціація діячів естрадного мистецтва України) Юрій Футуйма. Присутні з великим задоволенням слухали чудові патріотичні пісні в його виконанні, плакали й сміялися, аплодували й щиро тішилися такої нагоді доторкнутися до мистецтва та можливості відіграти зранену душу. «Це був не просто концерт, а музично-психологічний лікувальний засіб», – написала наступного дня Тамарі Олександрівні на її сторінці у Фейсбук психолог госпіталю Софія. – Хлопці кажуть, що «кайфанули», навіть трохи розговорилися між собою завдяки концерту». Незвичний, але дуже помічний лікувальний засіб.

«У відповідь на нашу доброчинну місію керівництво Рівненського обласного госпіталю ветеранів zorganizувало нам надзвичайно теплий прийом, екскурсію в центрі реабілітації наслідків нейротравм, – каже Тамара Воронцова. – Приємно вразило оснащення та професіоналізм лікарів і реабілітологів, подивували розмаїті тренажери, відділення, де відновлюють дрібну моторику рук».

Доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання ТНМУ Віктор Назарук висловив сподівання на плідну співпрацю з проходження виробничої практики студентів нашого університету на базі госпіталю ветеранів війни. «Ми мали чудову нагоду ознайомитися із застосуванням сучасних пристроїв для реабілітації з профілактичною та лікувальною метою у комплексному процесі відновлення здоро-

в'я, фізичного стану й працездатності хворих та інвалідів, каже він. – Завдяки застосуванню сучасних методів і засобів реабілітації пацієнти мають можливість відновлювати втрачені функції в найкоротші терміни».

Доцентка ТНМУ, волонтерка Тамара Воронцова висловлює

Доцент нашого університету, заслужений артист естрадного мистецтва України Юрій ФУТУЙМА дарував ветеранам російсько-української війни пісні

щирі вдячність ректорові ТНМУ, професору Михайлові Корді за сприяння в організації поїздки. Особлива подяка головному лікарю госпіталю Андрію Бурачику за теплий прийом та цікаву пізнавальну екскурсію. А українським захисникам бажає здоров'я та якнайшвидшого одужання.

**Лариса ЛУКАЩУК.
Світлини надали учасники акції**

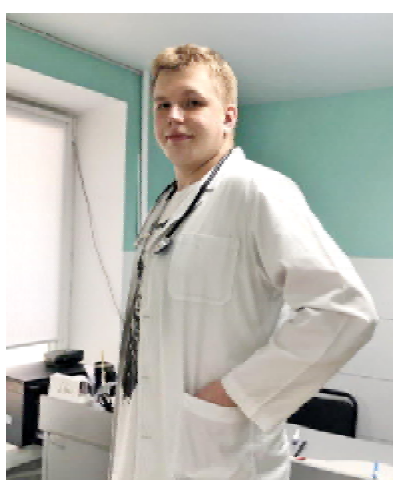
ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ПРОЄКТ «POWERSTEP»

ЯК КРАЩЕ ГОТУВАТИСЯ ДО ІСПИТУ КРОК-1

«Крок-1» – іспит із загальнонаукових дисциплін, який складають здобувачі медичної освіти після вивчення основних фундаментальних дисциплін. Студенти-лікарі усіх спеціальностей складають цей екзамен на 3-му курсі навчання й кожен з них задумується над якісною підготовкою. Але через дефіцит достовірних даних і наявності «інформаційного сміття» надаремно витрачається частина часу.

Хочу поділитися власним досвідом у цій нелегкій справі, щоб майбутні покоління студентів медиків та просто зацікавлені люди змогли винести щось для себе корисне з цього. Свою підготовку до екзамену я почав ще з лютого, екзамен же був запланований на кінець червня. Тоді

вперше задумався, як краще підійти до цього питання. Після ретельного аналізу розповідей студентів старших курсів та офіційних джерел інформації вирішив готуватися таким чином: проштудювати буклети старших років з поясненням кожного тесту та теми, з якою цей тест пов'язаний. Кожний буклет, який складатимуть студенти, міститиме частину тестових завдань з екзаменаційних буклетів минулих років, тому знання буклетів, безумовно, підвищує шанси на успішне складання. Пройшовши перший буклет, збагнув, що самому це робити досить важко, адже на пошуки потрібної інформації витрачається досить багато часу. Тож з друзями вирішив проходити тести разом через відеозв'язок. Я демонстрував свій екран через спеціальне програмне забезпечення, відтак ми дискутували над тестом і найлегшим способом його вирішення.

Андрій КОНДРАТИШИН

Головна перевага такого способу навчання – економія часу, адже кожен студент знає якийсь предмет краще, що полегшує вирішення тестів та зменшується загальна кількість витраченого часу на їх розв'язок. Через деякий час я запропонував цю ініціативу більшо-

му колу людей, які її підтримали та відзначили позитивними відгуками, що заклало фундамент волонтерського проєкту «powerSTEP». Основною перевагою цієї ініціативи серед безлічі конкурентів нинішнього навчального року була присутність інтерактивного режиму, тобто кожен студент під час розгляду тестів міг поставити питання та прояснити для себе певні деталі.

Нині проєкт закінчив перший свій цикл підготовки та допоміг понад 150 студентам (найбільша частка студентів з ТНМУ) з різних вишів скласти іспит та перейти на 4 курс. Ця ініціатива зробила вагомий внесок у мою підготовку. Та не потрібно забувати, що іспит базується на галузевих стандартах вищої освіти, які є основою для визначення змісту навчальних програм дисциплін, тому першим кроком підготовки до ліцензійних іспитів є систематичне вивчення

й повторення навчального матеріалу протягом усіх років. У підготовці до екзамену мені також допомогло ознайомлення з процедурою ліцензійних іспитів і правилами заповнення бланків. Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського створив пробний екзамен для імітації умов основної сесії іспиту, що дало мені можливість вибрати власну тактику тестування та проаналізувати помилки для уникнення їх у майбутньому.

Отже, враховуючи всі ці чинники, я зміг скласти іспит на високий бал, а саме українську частину тестів на 97,3%, а англійську – на 90%. Наразі моя команда займається створенням інформаційної бази для другого циклу підготовки, відповідно кожен охочий може приєднатися до проєкту. Бажаю вам успіхів під час складання ліцензійних іспитів!

**Андрій КОНДРАТИШИН,
студент 3 курсу медичного факультету**

Шість років тому доцентка ТНМУ Інга Кубей повернула своє життя на сто вісімдесят градусів, ставши очільницею Будинку дитини. Робота на кафедрі дитячих хвороб з дитячою хірургією ТНМУ, наукові дослідження, студенти – все тепер в її послужному списку. А в реаліях речі набагато банальніші – завершити ремонт приміщення для реабілітації, знайти кошти на фрукти для дітей, сконтактувати зі спонсорами та «вибити» зарплатню для чималенького колективу. Про новий вимір її особистого та професійного простору – в інтерв'ю нашої традиційної рубрики «Вітальня».

«ПОВІДЧИНЯЛИ ВСІ ЗАМКИ ДЛЯ ВІЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ З НАВКОЛИШНІМ СВІТОМ»

– Інго Володимирівно, напевне, розпочнемо з найбільш інтригуючого – шість років тому ви залишили університет й стали керівницею дитячого будинку. Як прийшло це рішення та чи не шкодуєте, що залишили розмірене стабільне життя?

– Аніскільки не шкодую, бо натомість я наповнила його новим змістом: мені подобається освоювати нові сфери діяльності, вчитися. Якось потрапила на очі така думка, що в кожному з нас є часточка моря, в кожного з нас

Інга КУБЕЙ під час випускного в медичному інституті (1986 р.)

– є часточка берега, який ми неодмінно знайдемо. Свій новий берег я віднайшла за власними відчуттями й наразі мені на ньому дуже комфортно. Навіть незважаючи на те, що в морі за цих шість років трапилося чимало рифів, я продовжуватиму цей шлях.

Ясна річ, люди та життя випробували на міцність, витримку, довелося переформатуватися, багато чого в собі змінити, прийняти. Щодо робочих моментів, то насамперед потрібно було освоїти методи адміністрування, бо досвіду керівництва таким великим колективом у мене не було, а тут величезна й уже сформована команда лікарів, середнього та молодшого медперсоналу, педагогічних і технічних працівників, бухгалтерів, юристів. Тож розпочала студіювати законодавство, вивчати все, що стосується охорони здоров'я та перебування в держав-

них закладах дітей молодшого віку. Відтак до мого диплома за спеціальністю «Менеджмент економіки» додався ще один зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування». У підмогу став також чималий досвід роботи в педіатрії, раніше ж доволі часто доводилося бувати зі студентами та на консультаціях у Будинку дитини, тож я бачила життя цього закладу, так би мовити, зсередини.

Узагалі ж на цю посаду я йшла вже зі сформованими поглядами та власним баченням щодо організації його роботи. Крім того, й у медичній галузі на той час гралася зміна, викликані вимогами дня, модернізувалися заклади охорони здоров'я, а наш Будинок дитини залишався одним з тих небагатьох в Україні, де не було чи не головного – відновного лікування для дітей. Отож однією з умов мого призначення на цю посаду було зорганізувати надання послуг з реабілітації. На державному рівні була створена відповідна програма щодо трансформації закладів інтернатного типу, в тому числі дитячих будинків, в установи, які виконуватимуть значно ширшу функцію, яку уряд «підкріпив» відповідною Постановою КМУ № 675 від 10 липня 2019 року. Відтак усі будинки дитини стали відкритими для суспільства, відійшли від іще радянських стереотипів, коли вважалося, що ні волонтерам, ні людям з вулиці туди – зась.

Натомість повідчиняли всі «замки» для ширшого спілкування дітей з навколишнім світом, соціумом, природою, всім тим, що існує поза межами дитячого будинку. Це була частинка й моєї філософії щодо зміни вектора діяльності будинку дитини, бо інакше я б тут не погодилася працювати.

існує поза межами дитячого будинку. Це була частинка й моєї філософії щодо зміни вектора діяльності будинку дитини, бо інакше я б тут не погодилася працювати.

Інга та Володимир КУБЕЙ (1984 р.)

– Наразі заклад у новому статусі та й у вас «нова посада»?

– Тепер я генеральна директорка-головна лікарка комунального некомерційного підприємства «Тернопільський обласний центр реабілітації та розвитку дитини» Тернопільської обласної ради. Ми й надалі залишає-

мося в підпорядкуванні МОЗ України, але дуже тісно співпрацюємо з освітянськими, соціальними відомствами, що й було, власне, одним із задумів реформування з метою вливання державних фінансових дотацій з різних структур. Нас кілька разів перейменовували, і останнє перейменування відбулося 15 червня. Ми стали першим в Україні закладом, який з будинку дитини трансформувався у Центр реабілітації. Це дало змогу значно розширити сферу діяльності, й тепер наш заклад має змогу надавати послуги з відновного лікування дітям з батьками. З першого січня наступного року зможемо підписати з НСЗУ пакети на реабілітаційні послуги, але вже з початку цього року наш заклад почав надавати послуги з відновного лікування і для вихованців, і для батьків з дітьми, які мешкають в Тернополі, області. У перспективі плануємо ста-

Доцентка Інга КУБЕЙ:

складного, але якщо люди звикли роками трудитися в закладі закритого типу, а тут відчинили навстіж усі двері, то це додатковий градус напруги. Втім, наразі вже всі адаптувалися до нових умов праці та зрозуміли, що жити в новому суспільстві за старими правилами неможливо.

– Зауважила, які чудові басейни для дітей поставили в заатинку на подвір'ї...

– Так. Вони рятують від спеки, ми щодня наповнюємо їх водою й дітки купаються на свіжому повітрі, все, як удома.

Ще до пандемії ми створили всі умови, аби вихованці нашого закладу могли соціалізуватися. А що найкраще може сприяти цьому, як не комунікація з різними людьми – волонтерами, доброчинцями, які приносять нам гуманітарну допомогу, або просто хочуть провести годину-другу з нашими вихованцями. Не всім відомо, що до нас потрапляють не лише діти з положового будинку, але й з неблагополучних сімей, де вони зазнали насильства, трапляється, що їх травмували психічно або фізично, вони, мов ті сполохані звірята, реагували на кожен звук, порух, голосно мовлене слово. Пригадую, ще на початках моєї роботи, коли до групи заходив

ти надавачами соціальних послуг, що розширить напрямок дотаційних надходжень. Тобто до нас на реабілітацію приходять дітки з інвалідністю, але оплачуватиме ці послуги Міністерство соціальної політики. Наразі завершуємо ремонтні роботи, проводимо реконструкцію приміщень, де надаватимемо таку послугу, як денний догляд дітей з інвалідністю. Буде й така послуга, як перепочинок дітей для таких сімей, які мають дітей з інвалідністю з важким ступенем недуги. Батьки зможуть залишити їх у нас на два чи три тижні, аби поїхати в санаторій чи відпустку. Всі ці інновації відбудуться в рамках проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», ініційованого Міністерством соціальної політики України, учасниками якого ми є вже впродовж трьох років. Це, власне, те, до чого я прагнула у своїх планах, думках. Проте самостійно, без підтримки державних структур, влади такі проекти немислимо організувати. Але, на щастя, всі «пазли» зійшлися й ми потрапили в цю програму. Ясна річ, що проект передбачав і навчання фахівців, тому наші спеціалісти їздили на тренінги, вишколи. Нелегко, зізнаюся, було змінити також підходи до професійної свідомості колективу, який звик працювати в одних умовах, а тут пропонують кардинально інший формат. Це лише на перший погляд здається, що немає нічого

Інга КУБЕЙ на новорічному святі з дідусем (1967 р.)

хтось з працівників чоловічої статі, то деякі з них кричали й боялися «чужинця», бо вважали, що він їх битиме. Тому для цих дітей соціалізація, вихід у світ – це дуже помічні ліки. Й коли ми показали їм інше життя, де немає крику, насилля, сліз, де можна досхочу бігати й сміятися й ніхто не буде за це сварити чи лягати, знаєте, діти відкрилися. Вони побували чи не в усіх парках міста, відвідали зоокуточок в «Топільче», каталися на катері. Якщо для будь-якої дитини похід у крамницю це не особливо цікаво, то для наших – ціла подія. Допомогають організувати дозвілля дітей усі, хто може.

«ЖИТИ В НОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ ЗА СТАРИМИ ПРАВИЛАМИ НЕМОЖЛИВО»

Підприємці відгукнулися на наше прохання та подбали, щоб дітки відвідали ігрову кімнату в торговельному центрі міста. Спонсори неодноразово організували приїзд цілої трупі акторів з виставами, шоу з клоунами та бульбашкові атракції їх теж веселили. Дуже багато меблів, спортивного інвентаря подарували небайдужі тернополяни, діти яких виростили, а іграшки залишилися, то чому б не подарувати іншим – велосипеди, самокати, дитячі мотоцикли, все на ходу. Надзвичайно вдячні будь-якій допомозі, бо наразі субвен-

«З ДІТЬМИ ПРАЦЮЄ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНА КОМАНДА»

– Якоюсь у мережі Фейсбук побачила дуже зворушливе фото, на якому хлопці-студенти з пляшечки годують ваших немовлят. Отож з ТНМУ ви й надалі підтримуєте контакти?

– Звісно. Ми дуже тісно співпрацюємо з кафедрою реабілітації ТНМУ та професоркою

Тетяною Григорівною Бакалюк. Ще з часів мого призначення на цю посаду ми уклали угоду з Тернопільським медичним університетом ім. І.Я.Горбачевського про тісну співпрацю, в тому числі й щодо проведення у нас практичних занять, спільних засідань, конференцій. Більше того, наші випускники прийшли до нас на роботу й маємо четверо фахівців з реабілітації та одного ерготерапевта. Вони надзвичайно талановиті молоді люди, але, на жаль, не можемо наразі їх потішити гідною зарплатнею, соціальні гарантії для випускників медичних вишів можливо десь

і прописані, але не в наших реаліях. Ми ж намагаємося допомогти їм тим, що в наших можливостях: зорганізуємо участь в онлайн-курсах, конференціях, тобто всіляко сприяємо їх безперервному професійному розвитку.

– Чула, що у вашому закладі створили цілу команду реабілітологів...

– Так. За сучасними стандар-

Співробітники кафедри педіатрії та дитячої хірургії на День вишиванки: Ігор КРИЦЬКИЙ, Уляна МУДРИК, Інга КУБЕЙ, Тамара ВОРОНЦОВА, Павло ГОЩИНЬСЬКИЙ, Любов ВОЛЯНСЬКА, Катерина ГЛУШКО, Леся ДОБРОВОЛЬСЬКА (2017 р.)

тами вона має назву мультидисциплінарна команда. Це вже європейські підходи до надання послуг з відновного лікування, коли фахівці працюють не з діагнозом, як колись, а з конкретною дитиною. Коли до нас батьки приводять дитинку для реабілітації, то її оглядає лікар-реабітолог з відповідним «профільним» спеціалістом чи фахівцем, визначають потреби маленького пацієнта, а тоді вже працює ціла команда. До її складу входять фізичний терапевт, ерготерапевт, психолог, асистенти фізичного терапевта та ерготерапевта, психолог, логопед, дефектолог, соціальний педагог або ж соціальний працівник, а очолює таку команду лікар-реабітолог. Важливо, що на початку реабілітаційного курсу лікар разом з батьками дитини визначає мету та цілі, які потрібно досягнути в процесі проведення занять. Скажімо, дитинка погано вимовляє певні звуки, не розрізняє кольори, чи є з розладами спектру аутизму. Відтак розпочинаються заняття, які, як правило, тривають три

тижні, але для досягнення конкретної поставленої мети працює вся мультидисциплінарна команда, а не певні фахівці. Інколи батьки хочуть усе й відразу, але наші фахівці пояснюють, що з дітьми, які приходять на реабілітацію, важлива поетапна робота, бо крок за кроком легше освоювати нові навички, відновлювати якісь рефлекси. Тому дуже важливою є підтримка та розуміння батьків, особливо, коли вони стають нашими союзниками.

– Цікаво, яка наразі потреба у відновному лікуванні дітей з інвалідністю в області? Чи всім можете надати такі послуги?

– Ми запрошуємо до нас на реабілітацію батьків з дітьми від народження до семи років з різними проблемами опорно-рухового апарату, захворюваннями нервової системи, поведінковими порушеннями, в тому числі дітям з розладами аутистичного спектру та дітям з аутизмом. Остання проблема в області стоїть доволі гостро, тим більше, що є складнощі з діагностикою цього захворювання, та й на законодавчому рівні це питання також не достатньо врегульоване. У світі аутизм діагностують у доволі ранньому віці – від народження й до року, а в нас лише після чотирьох років психіатр може встановити цей діагноз, коли вже всі порушення, як кажуть, на долоні. Зрозуміло, що це не кращий час для соціалізації

такої дитинки, з якою фахівці повинні розпочати роботу набагато раніше. Для того, аби встановити коректний діагноз, ми за добродійні кошти придбали діагностичну систему «ADOS-2», яку вважають золотим стандартом діагностики аутизму. Це обладнання сертифіковане в Україні й наразі є лише в Києві, Львові та Рівному. Фахівці, які працюють на ньому, також отримали сертифікати на право проведення обстеження. Саму діагностику проводять упродовж 40-60 хвилин в ігровій формі, до того ж можна обстежити навіть «немовленцевих» дітей, а потім батькам озвучують результати. Щоправда, трапляються випадки, коли в дитини підозрюють аутизм, а проведена діагностика показує, що дитина немає цих розладів. Хоча, звісно, більшість випадків – це підтвердження наявних у дитини розладів. Повсякденно

батькам озвучують результати. Щоправда, трапляються випадки, коли в дитини підозрюють аутизм, а проведена діагностика показує, що дитина немає цих розладів. Хоча, звісно, більшість випадків – це підтвердження наявних у дитини розладів. Повсякденно

Інга КУБЕЙ та педіатриня Будинку дитини Лариса СЕМКІВ

ція, яка централізовано надходить нам зі столиці, не може надігнати нинішні ціни. Раді й тим підприємцям, які виділяють нам продукти харчування, сорок тисяч гривень щомісячно надходить від добродійців, завдяки цим коштам наші дітки повноцінно харчуються. Маємо благодійний рахунок, на який перераховують гроші люди одноосібно, колективами, організаціями. Звітуємо ж про отримане актом приймання або ж актом отриманої угоди. Трапляються такі випадки, коли люди хочуть офірувати гроші для вихованців, тоді даємо контакти підприємців, які нам постачають продукти, а вони перераховують на цю організацію кошти й у такий спосіб ми отримуємо продукти. Не завжди це великі гроші, але коли на пів місяця чи місяць забезпечені продуктами, то це вже добре. Звісно, така система постачання, коли хтось дав овочі, а від когось надійшли молочні продукти, не дає відчуття стабільності. Прикро, але кожен ранок я розпочинаю з нотатника, де прописую всі наші потреби на наступний день, бо замовити продукти на місяць чи півроку немає змоги.

Гаряча пора обіду. Анастасія ЦУРАК, Дмитро ОКУШКО (реабітологи будинку дитини) та Євген ГУБЕРНЮК (волонтер, студент II курсу ТНМУ)

Зустріч випускників. (Зліва направо) Інга КУБЕЙ, Ростислав ЛЕВЧУК, Дарія ПОПОВИЧ

намагаємося підвищувати професійний рівень наших фахівців, вони мають можливість контактів з нейрофізіологами із США, брати участь в онлайн-спілкуванні, ще до пандемії до Тернополя приїздили ці фахівці й визначили високий рівень наших спеціалістів. Ми намагаємося надати розголосу цій проблемі, бо насправді діти з аутизмом у нашій області є, але статистикою, скільки їх насправді, ніхто не займається. Сподіваємося, що новітні методики та високопрофесійні фахівці допоможуть батькам у розв'язанні цієї проблеми. (Продовження на стор. 6)

ДОЦЕНТКА ІНГА КУБЕЙ: «ЖИТИ В НОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ ЗА СТАРИМИ ПРАВИЛАМИ НЕМОЖЛИВО»

(Закінчення. Поч. на стор. 4-5)
«ДІДУСЬ НАВЧИВ МЕНЕ ГРИ У ШАХИ ТА ДОМІНО»

– Інго Володимирівно, ви так захопливо розповідаєте про дітей, а що найбільше запам'яталося з власного дитинства? Якими були ваші дитячі роки?

– Радісними. Дитинство – це те, що ми втратили в часі, але, на щастя, зберегли в собі. В пам'яті багато світлих моментів, які нині гріють мою душу, розливаються ніжним теплом спогадів про найрідніших серцю людей.

З раннього дитинства мене виховували батьки моєї мами, бо тато на той час закінчував аспірантуру в Львівському медінституті, а мама щойно вступила на перший курс нашого медичного вишу. Отож мене віддали під опіку дідуса та бабусі в містечко Підволочиськ. Це був такий час

Миколая, виглядала його у темних відблисках ночі, а він непомітно приніс подарунки й я ніяк не могла збагнути, як його не побачила. Подарунки на ліжку, а Миколая немає. Особливо радісними були святкування Різдва – прикрашена старовинними іграшками ручної роботи ялинка, повний наїдків стіл, шоколадні цукерки, які тато привозив з Москви, куди їздив до бібліотеки, помаранчі, їх пахощі розносилися всією кімнатою й створювали особливий настрій – святоково-піднесений. Так минало моє дитинство.

– Складається враження, що слово «дитинство» доволі знакове у вашому житті. Адже ваше дитинство було чудовим, медицину ви обрали також з дитинства й зараз знову працюєте з дітьми....

– Так, гадаю, що якийсь сенс у цьому є, бо я повсякчас працюю з дітьми. Щодо медицини, то мріяла про цей фах з часу,

Два Володимирі КУБЕЇ – дідусь і внук (2014 р.)

– Цікаво, чи батько підтримав ваш вибір? Розповідають, що він був надзвичайно фаховим спеціалістом, а ще добropорядною людиною?

– Так. Він завжди поважав моє рішення й був для мене підтримкою у усьому. Кажуть, не сотвори собі кумира, але в мене був кумир та ідеал в житті – мій батько. Не минало й дня, аби ми не спілкувалися – обговорювали складні випадки, радилися, щось вирішували. Пригадую, як я приносила додому рентгенограми, знімки, ми дискутували, обмізкували, як краще вийти із ситуації. А як він намагався вчити мене польської мови, яку я так і не осягнула, про що дуже шкодую. І коли батька не стало, то це була втрата, яку нічим й донині не можу заповнити. Він був відданим своїй професії, лікар, про якого можна сказати словами відомої істини – «CONSUMOR ALIIS INSERVIENDO» (служуючи іншим, згораю сам). Напевне, що самовідданість професії я взяла саме від нього. Він був справжнім лікарем і дуже відпові-

неймовірні відчуття, тож, аби перезавантажитися їду на природу. Це найкращий відпочинок для душі та можливість поспілкуватися з природою. Насолодитися усіма барвами літа, кольорами неба, квітів, дерев. Люблю відпочинок у дружньому товаристві, де можна поспілкуватися, щось обговорити, часто буваю на дачі у своєї подруги, це такий райський куточок, де можна релаксувати, послухати спів птахів. Люблю тури вихідного дня, коли можна помандрувати цікавими куточками не лише нашої області, а й України. Цього разу плануємо поїхати до Острога, який славиться своєю історією, архітектурою та, звісно, неймовірної краси місцинами.

Доцентки кафедри педіатрії (зліва направо) Віра СТЕЦЕНКО, Тамара ВОРОНЦОВА, Інга КУБЕЙ, Любов ВОЛЯНСЬКА, Віра СИНІЦЬКА, Ірина МОРОЗ, Уляна МУДРИК (квітень 2014 р.)

безтурботності, ми цілими днями бігали на вулиці, аж курява здіймалася, гралася в різні ігри, а додому приходили аж надвечір. Поїсти за столом не було часу, тож прибігали до хати та нашвидкоруч готували свої улюблені ласощі. Мочили просто у відрі з водою скибку хліба (в кращому випадку змащували її сметаною), посипали її цукром і бігли далі гратися. Дідусь навчив мене гри у шахи та доміно. Ввечері на подвір'ї збиралися сусіди та сідали грати в лото (бочечки), а оскільки лото мала лише одна сім'я, то бажаючих завжди було чимало.

Якими ж смачними були ягоди шовковиці липневої пори, особливо солодкою була рожева! Всі дерева були обліплені дітьми, наївшись досхочу, ми ходили з фіолетовими долонями від цих ягід.

Найкращі спогади, коли за столом збиралася вся рідня – тато, мама, бабуся та дідусь, тітка, дідусеві родичі. Пригадалося, як я стояла біля розмальованого морозом вікна в очікуванні Св.

відколи усвідомила себе, напевне, родинне оточення тут відіграло чималу роль, бо і батьки, і мамина сестра, і її чоловік, усі – лікарі. Після закінчення курсу педіатрії, який був у нас на 5 курсі, я вирішила стати педіатром, про що жодного разу не пошкодувала. Багато хто не міг зрозуміти мій вибір, бо педіатрія, як відомо, не дуже престижна спеціалізація, до того ж – дуже складна. Маленькі діти не можуть розказати про власні проблеми. Тому педіатр має бути всеохоплювальним фахівцем, багато знати, бути спостережливим. Утім, мене ці труднощі не зупинили, навпаки, загартували. А діти згодом стали найбільш вдячними моїми пацієнтами, бо ніхто не вмє так радіти життю, як вони. Це додає впевненості та оптимізму й лікарю.

«ДЛЯ МЕНЕ КУМИРОМ ТА ІДЕАЛОМ У ЖИТТІ БУВ БАТЬКО»

(Зліва направо) Марія ШЕСТОПАЛКА, Інга КУБЕЙ, Тамара ВОРОНЦОВА, Оксана ГАПОНЮК під час відзначень Шевченківських днів

Юля КУБЕЙ, внучка Інги КУБЕЙ

дально ставився до кожного випадку. Пригадую, як він готувався до кожної операції, відкривав монографії, анатомічні атласи, щось перечитував, заготовлював. І зараз зустрічаю людей, які вдячні батькові за врятоване життя чи одужання. Тішить, напевне, одне, що мій син схожий на батька та ввібрав багато його рис характеру, зокрема, такий же майстровитий. Щось полагодити, відремонтувати авто, енергопостачання, як це робив тато. Кажуть, що люди живуть доти, доки живе пам'ять про них.

– Які риси найбільше цінуєте в людях?

– Шляхетність, чесність і людяність. А з професійних рис перевагу віддаю професіоналізму та відповідальності.

– Де любите проводити відпустку та вільний час? Ваші улюблені заняття на дозвіллі?

– Відпочинок для мене – це спілкування з природою, люблю просто дивитися на плин води, слухати шум річки, водограю, купатися у водоймі. Це

– Чи були у вас випадки, які змусили переосмислити ставлення до життя?

– Про випадки наразі важко згадати, але я дещо змінила у своєму ставленні до людей, подій. Іноді мені було важко чи незручно сказати людині, що я не можу виконати її прохання. Тепер же сміливо можу сказати: «Вибач, але я просто забула тобі зателефонувати». І людина, яка є твоєю по житті, завжди зрозуміє. Є ще такі дві маленькі літери: «Ні», але їх іноді так важко промовити. Останніми роками й вони мені підкорилися. Не просто в колективі висловити власну позицію, особливо, якщо вона не співпадає з думками інших, але я навчилася це робити. Часто потрібно проговорювати певні питання, особливо спірні, тоді й з'являється конструктивне вирішення. Все, що трапляється в нашому житті, даремно, воно вчить нас бути терпимішими, відвертішими та головне – чесними.

Лариса ЛУКАЩУК

6 липня відзначила ювілейний день старша лаборантка кафедри неврології Оксана Зіновіївна БІЛЕНЬКА.

Вельмишановна Оксано Зіновіївно!

Ректорат, профком і весь колектив університету щиросердечно вітають Вас з ювілейним днем народження!

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм. Ви сумлінно виконуєте свої

службові обов'язки лаборанта кафедри неврології, забезпечуючи одну з найважливіших ділянок роботи – допомагаєте в організації навчального процесу та проведенні висококваліфікованих наукових досліджень.

Ваші порядність, працелюбність, жіночність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування молодими працівниками.

Бажаємо Вам, вельмишановна Оксано Зіновіївно, міцного здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, душевного спокою, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя й затишку, тривалих років радісного та щасливого життя.

Хай злагода буде, хай буде любов,
Хай тисячу раз повторяться знов
Хороші, святкові і пам'ятні дні,
Хай сонце всміхається Вам у житті!

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

15 липня 85-ий день народження відсвяткував професор кафедри патологічної фізіології Юрій Іванович БОНДАРЕНКО.

Вельмишановний Юрію Івановичу!

Ректорат, профком і весь колектив університету щиросердечно вітають Вас з 85-літтям!

Колектив університету щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників першого покоління альма-матер, відомого вченого-патолофізіолога, досвідченого педагога, методиста й організатора навчального процесу, вихователя студентської молоді, глибоко поважає Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм. Протягом понад 60 років Ви сумлінно виконуєте свої службові обов'язки.

Активною є Ваша громадська діяльність, зокрема, як голови обласного товариства патолофізіологів, члена спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій, члена редколегій трьох наукових журналів, наукової комісії університету, голови консультативної ради університету, неординарного лектора товариства «Знання» та «Просвіти».

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і науковців.

Бажаємо Вам, вельмишановний Юрію Івановичу, міцного здоров'я, добробуту, душевного спокою, невичерпного творчого натхнення. Нехай близькі оточують Вас теплом, любов'ю та турботою. Активного й щасливого Вам довголіття!

85 – символ довголіття.
Сьогодні ми хочемо Вам побажати
Відзначити ще мінімум століття.

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

15 липня 65-ий день народження відзначив завідувач кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТНМУ, професор Ігор Йосифович ГАЛАЙЧУК.

Вельмишановний Ігорю Йосифовичу!

Ректорат, профком і весь колектив університету щиросердечно вітають Вас з 65-літтям!

Колектив університету щиро шанує Вас як відомого в Україні науковця, висококваліфікованого клініциста-онколога, досвідченого педагога й вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ви є відомим громадським діячем – очолюєте обласну асоціацію онкологів, член експертної проблемної комісії МОЗ і НАН України, голова Тернопільського клубу есперантистів.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Ваші порядність, працелюбність, жіночність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

20 липня відзначила ювілейний день лаборантка кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії Люба Зіновіївна БАРАБАШ.

Вельмишановна Любо Зіновіївно!

Ректорат, профком і весь колектив університету щиросердечно вітають Вас з ювілейним днем народження!

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм. Ви сумлінно виконуєте свої службові обов'язки лаборанта кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії, забезпечуючи одну з найважливіших ділянок роботи – допомагаєте в організації навчального процесу та проведенні висококваліфікованих наукових досліджень.

Ваші порядність, працелюбність, жіночність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

20 липня відсвяткувала ювілейний день народження лаборантка кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії Любов Зіновіївна БАРАБАШ.

Співробітники кафедри поважають Вас за сумлінне виконання своїх службових обов'язків, за вашу чуйність і працелюбність. Кожен робочий день, перед початком занять, ви готуєте та видаєте викладачам журнали академічних груп, методичні рекомендації для викладачів і студентів. Зорганізовуєте роботу комп'ютерного класу. Постійно приймаєте електронну пошту, готуєте табелі, виконуєте обов'язки матеріально відповідаль-

ної за підрозділ фтизіатрії. Дякуємо Вам за все це. Бажаємо Вам, Вашій сім'ї міцного здоров'я, родинного благополуччя, здійснення Ваших мрій та задумів.

Сьогодні день, буває раз в житті,
Цей день, коли Вам 50 настало,
Хай Вам здається – це багато літ,
Але насправді дуже й дуже мало.
Нехай душа у Вас ніколи не старіє,
На білій скатертині будуть хліб і сіль,
Своїм життям Вас завжди

Бажаємо Вам, вельмишановний Ігорю Йосифовичу, світу за вікном, гармонії в душі, достатку в домі, злагоди в родині, відради в серці, щастя у житті. Нехай у 65 і кожен день, і кожна мить будуть прекрасними, світлими, добримми, п'янкими та радісними. Здоров'я Вам, любові рідних, багатства – і духовного, і матеріального.

Хай нових днів ще буде безліч,
Без ліку щастя і пісень,
Прийміть вітання найщиріші
В цей світлий ювілейний день.
Здоров'я, щастя зичим не на рік,
На все життя бажаєм його щиро.
Щоб радісним і довгим був Ваш вік
З добром, любов'ю, спокоєм і миром.

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування молодими працівниками.

Бажаємо Вам, вельмишановна Любо Зіновіївно, міцного здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, душевного спокою, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Вам лише 50. Це зовсім небагато.

Коли серце співає і хочеться свята,
Коли воно б'ється і прагне любові,
Коли руки умілі до праці готові,
Коли мудрість зоріє у кожному слові.
Тож живіть іще стільки ж в пошані й здоров'ї!

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

сонце гріє,
Слова подяки линуть звідусіль.

Зичимо Вам літ багато,
Радості, ні крихточки біди,
Щоб життя для Вас було, як свята,
І дарувало посмішку завжди.

Нехай вас охороняє Мати Божа
Від злих людей і різних бід,
Хай Господь Бог здоров'я посилає
Й прожити в щасті бажаєм багато літ!

Колектив кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії

СТРУНИ ДУШІ

НЕ ПОТРЕБУЮ

Не потребую презентацій,
Перед «бомондом світовим».
Слова порожні, наче дим,
Так само, як і фальш овацій.

Бо вийде критик, не поет,
Він патанатомом працює.
Поріже текст, покритикує
І скаже: «Можна й на фуршет».

А на фуршеті, Боже мій,
«Старий, ти супергеніальний,

Це, певно, вечір твій останній».
І вмить читає віршик свій.

А добрі люди з глядачів
Оцінять дійство так глибоко:
«Дружини, щось його не видно
І сам блідий, мабуть, хворів».

Чому ж ви, земляченьки злі,
Я вірш писав сльозою й кров'ю.

Він зцементований любов'ю,
Дарований з небес мені.

За це віддавши шмат життя,
Вам віддаровую на згадку.
Пізнавши творчості загадку,
Відходжу мовчки в небуття...

Не потребую презентацій,
Хвалебних од, смішних нотацій.

**Анатолій ВИХРУЩ,
завідувач кафедри,
професор ТНМУ**

НАША ПОШТА

СЛОВА ПОДЯКИ

Хочу подякувати викладачці, лікарці Орисі Мирославівні Сmachero за її доброзичливість, щиро підтримку, взаєморозуміння до мене, хворої.

Мене з Орисею Мирославівною випадково познайомили чужі люди й вона вже роками рятуює від моїх важких недуг...

Таких відданих лікарів, як О.М. Сmachero – не завжди можна

знайти. Природою закладено в Орисі Мирославівні робити та творити людям лише добро. Не шкодуючи власних зусиль, вона й удень, і вночі йде на допомогу хворому.

Щиро дякую Орисі Мирославівні. Здоров'я їй, наснаги, добра!

**Юлія МОСТОВА,
ст. Ярмолинці
Хмельницької області**

Медичні новини зі світу

ОДНА ДОЗА МОЖЕ ЗАХИСТИТИ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВЖЕ ПЕРЕХВОРИЛИ

Існують вже докази того, що багато людей, які вже перенесли коронавірус, могли б безпечно пропустити друге щеплення будь-якого режиму вакцин з двома дозами. Ці результати можуть допомогти розширити дефіцит вакцин і вже впливають на політику вакцинації в деяких країнах. Але питання щодо того, чи це стосується всіх людей та всіх вакцин – а отже, як повинні реагувати розробники цієї стратегії, залишається відкритим.

ДНК ФІКСУЄ ДАВНЮ ЕПІДЕМІЮ КОРОНАВІРУСУ

Дослідники, що вивчають геноми живих людей, знайшли докази епідемії коронавірусу, від якого страждали люди у Східній Азії приблизно 20 000-25 000 років тому. Вчені виявили 42 гени в популяціях Східної Азії, які швидко еволюціонували проти-вірусні мутації, припускаючи, що ці люди пристосувалися до появи давнього коронавірусу, який охопив цей регіон і, ймовірно, тривав поколіннями.

НАТЯКАЮТЬ НА МОЖЛИВІСТЬ ВВЕДЕННЯ ДРОБОВИХ ДОЗ ВАКЦИНИ

Два щеплення, кожен з яких містив лише одну чверть стандартної дози вакцини COVID-19 від Moderna, породив тривалі захисні антитіла та Т-клітини, що борються з вірусом. Результати натякають на можливість введення дробових доз для розширення обмежених запасів вакцин і прискорення глобальних зусиль щодо імунізації.

«СУПЕРАНТИТІЛА»

БОРЮТЬСЯ З БАГАТЬМА ВАРІАНТАМИ КОРОНАВІРУСІВ

Нове покоління дизайнерських антитіл може допомогти в лікуванні широкого спектру варіантів SARS-CoV-2 і майбутніх коронавірусів з пандемічним потенціалом. «Суперантитіла», створені на основі антитіл, взятих в осіб, імунна система яких може нейтралізувати будь-який варіант SARS-CoV-2 та пов'язані з ним коронавіруси. У травні Сполучені Штати Америки дали екстрену санкцію препарату сотровімаб, який веде своє корін-

ня з крові, взятої 2013 року в людини, яка одужала після спалаху важкого гострого респіраторного синдрому (ГРВІ) 2003 року. «Ми взяли з природи щось широке, але не надто потужне, а потім покращили потенцію, підтримуючи дихання, щоб, по суті, створити молекулу, яка ніколи не виникала б у природі», – каже науковець Лора Вокер.

СМЕРТЬ ВІД COVID-19 – РІДКІСНА СЕРЕД ДІТЕЙ

Дані з Великої Британії свідчать про те, що COVID-19 несе менший ризик смерті або потреби інтенсивної терапії серед дітей та молоді, ніж вважали раніше. Захворювання спричинило 25 смертей у віці до 18 років у країні в період з березня 2020 року до лютого 2021 року. Майже половина з них були дітьми зі складною інвалідністю з високими потребами в охороні здоров'я, скажімо, вимагали годування через зонд або мали великі проблеми з диханням. Дослідження не розглядало менш важкі захворювання або виснажливі симптоми тривалої COVID-19. «Низький рівень важких гострих захворювань є важливою новиною, але це не означає, що COVID-19 не має значення для дітей, – каже педіатр Даніло Буонсенсо. – Будь ласка, давайте звернемо увагу, наскільки це можливо, на імунізацію».

Тим часом у кількох дослідженнях повідомлялося про ознаки тривалих симптомів, які можна охарактеризувати, як «тривалі COVID-19» у дітей, хоча вони рідко мають сильні початкові симптоми корона вірусної інфекції. Але оцінки того, наскільки поширеним є тривалість COVID-19 у дітей, дуже різняться. Дослідники прагнуть знайти якнайшвидше відповіді, адже рішення про закриття шкіл і розповсюдження вакцин можуть залежати від ризику, який представляє вірус для дітей.

ЧОМУ ПАНДЕМІЯ ЗМЕНШУЄ НАПАДИ АСТМИ

Кількість нападів астми на всій території Сполучених Штатів америки різко впала під час пандемії, що змусило лікарів переглянути нові давні припущення про хронічний стан. Тенденція до зниження припускає, що такі активатори, як звичайні віруси застуди та грипу, які майже зникли під час пандемії, можуть відігравати більшу роль у нападах астми, ніж вважали раніше.

—Добірку підготовлено за матеріалами Nature Briefing—

Вічна пам'ять

Ректорат, профком, працівники та студенти ТНМУ глибоко сумують з приводу смерті доцента кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії

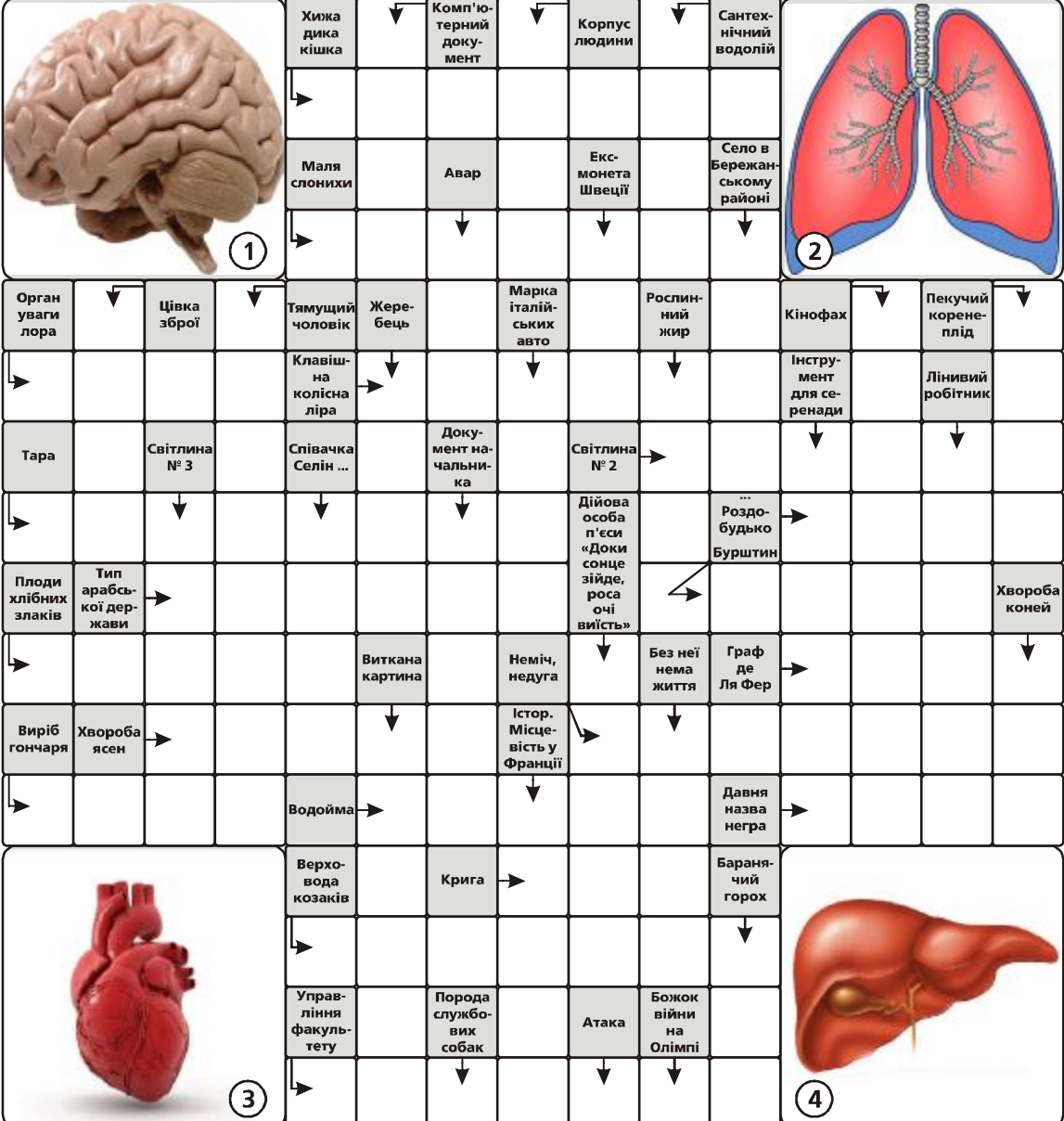
Богдана Григоровича БУГАЯ

та висловлюють щирі співчуття рідним і близьким покійного.

28.08.1947 – 06.07.2021

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

Хижка дика кішка	Комп'ютерний документ	Корпус людини	Сантехнічний водопій
Маля слонихи	Авар	Ексь-монета Швеції	Село в Береканському районі
Тямущий чоловік	Жеребець	Марка італійських авто	Рослинний жир
Клавіш-на колісна ліра	Документ начальника	Світлина № 2	Кінофах
Тара	Світлина № 3	Співачка Селін ...	Інструмент для серенади
Плоди хлібних злаків	Тип арабської держави	Дійова особа п'єси «Доки сонце зійде, роса очі виїсть»	Роздобудько Бурштин
Виріб гончаря	Хвороба ясен	Виткана картина	Неміч, недуга
Верховода козаків	Крига	Управління факультету	Порода службових собак
Громадський сад у місті	Релігійна громада	Зона відпочинку	Родич лелеки
Гроби-вець	Католицький благодійний фонд	Організація Є. Коновальця	Українська гімнастка
Вид мистецтва	Морська хижка риба	Дійова особа «Безталанної»	Лихоліття, біда
Рух ногою	Честь, гідність	Кавалерист	Майбутній хліб
Автор «Іліади»	Світлина № 5	Прозора частина вікна	Авто для французів
1/100 шекеля	Патологічна забудькуватість	Мета аргонів	Військовий блок
Роман Жорж Санд	Лікарська рослина	Складник органічних сполук	Лікарська рослина

УСМІШКИ

Велика перевага лікаря полягає в тому, що він не зобов'язаний дотримуватися власних порад.

Глянув на себе збоку, а потім довго лікувався в окуліста...

Професор – студенту:
– Чи можете ви сказати щось про видатних хіміків XVII-го сторіччя?
– Звичайно, могу. Всі вони померли.

Один лікар питає в іншого, чому він вибрав фах дерматолога. Другий лікар відповідає:
– Розумієш, мої хворі не будять мене посеред ночі, зрідка помирають і зрідка видужують.

Через кілька років викладач зустрів свого колишнього студента й запитує:
– Чи вистачає тобі знань, отриманих в університеті?
– Знать доволі, тільки грошей не вистачає.

Склав Микола ВАСИЛЕЧКО